

Publicerad 31 januari 2010
Uppdaterad 31 januari 2010

SUNDSVALLS TIDNING

De plågsamma menssmärtorna har fått sin förklaring

BREDSAND (ST) Sedan Sandra Hamberg fick sin mens i tioårsåldern har hon lidit av svåra smärtor och kramper. Efter att ständigt ha blivit misstrodd och ifrågasatt fick hon förklaringen för fem månader sedan. Sandra lider av endometriosis.

– På ett sätt var det skönt att få ett namn på sjukdomen. Samtidigt var det inget bra besked eftersom den är kronisk, säger hon.

Relaterat

Artikelbilder

Sandra Hamberg, hennes mamma Carina och hunden Thello trivs i varandras sällskap. Promenaderna är också viktiga avbrott i 16-åringens annars plågsamma tillvaro med ständiga smärtor. Fotograf: Isabel Svensson

Redan som tioåring fick Sandra Hamberg sin första menstruation och med den kom värken. Mellan fem och tio procent av alla kvinnor i fertil ålder lider av endometriosis och till den gruppen hör Sandra. Fotograf: Isabel Svensson

Samtidigt som det kändes skönt att få en diagnos så är det osäkert om Sandra kan bli av med sina smärtor. Att tillfälligt försättas i klimakteriet eller att operera bort livmodern känns inte som några tänkbara alternativ för 16-åringen. Fotograf: Isabel Svensson

Fotograf: Isabel Svensson

Fakta

Fakta Endometriosis

Endometriosis är en kronisk gynekologisk sjukdom som innebär att vävnad som liknar livmodersslemhinnan finns utanför livmodern. I Sverige har ungefär tio procent av kvinnorna i barnafödande ålder sjukdomen. Kvinnor som har mycket ont vid mens, riklig mens, ont vid samlag eller toalettbesök kan lida av endometriosis.

Vanligast är att vävnaden finns i buken, till exempel på bukhinnan, på äggstockar, på urinblåsa eller på tarm, i ärr efter operationer i buken och i bristningar som uppstått i samband med förlossning.

Ärftliga och immunologiska faktorer, liksom om en del av menstruationsblodet går ut i bukhålan via äggledarna leda till att endometriosis bildas.

Källa: Vårdguiden

Se också

Länkar

[Sjukdomen kan leda till barnlöshet](#)

Emellanåt har hon blivit betraktad som en hypokondriker. På vårdcentralen har man trott att hon simulerat och skolan kontaktade socialtjänsten eftersom den unga flickan hade så mycket frånvaro. Sandra Hamberg från Bredsand, söder om Sundsvall, fick sin första

menstruation redan när hon var tio år gammal och sedan dess har de svåra smärtorna förföljt henne. Under hela sexan kunde hon bara gå ett par veckor i skolan och vid tolv års ålder genomgick hon sin första tithålsoperation.

– I höstas började jag på hundsportprogrammet på gymnasiet i Nordvik men det gick bara någon vecka så blev jag inlagd och opererad på sjukhuset. Nu har jag fått dispens så att jag kan plugga hemifrån, men det innebär att jag missar alla praktiska moment, berättar Sandra.

Operationen innebär att en cysta togs bort från högra äggstocken. Vid endometriosis kan delar av menstruationsblödningen sprida sig till buken, livmodersslemhinnor kan följa med vilket i sin tur kan innebära inflammationer och att det bildas cystor.

– Enligt läkaren har jag även endometrioshärdar i bukmuskulaturen, men de är inte relevanta att operera ännu, berättar Sandra.

Smärtorna präglar en stor del av hennes liv.

– Det brukar börja redan någon vecka före ägglossningen och sedan pågår det både under och någon vecka efter menstruationen, berättar hon.

Sandra är ofta sängliggande och i perioder har hon varit väldigt deprimerad. De senaste tre månaderna har hon nästan bara varit inomhus, ofta i sällskap av pojkvännens hund Thello.

– Det är fruktansvärt. Hon gråter, benen bär henne inte och vi som står vid sidan om känner oss helt hjälplösa, berättar Sandras mamma Carina Hamberg.

I perioder har Sandra provat att äta p-piller mot besvären utan att det har hjälpt. Hon har också provat fler starka smärtlindrande preparat med yrsel, sömnsvårigheter och hallucinationer som följd.

En lösning kan vara att hela livmodern opereras bort, men ett sådant ingrepp är än så länge otänkbart.

– Jag vet ju att jag vill ha barn i framtiden, säger Sandra.

Under våren kommer hon att knytas till smärtkliniken där patienterna får hjälp med att lära sig smärthantering. Hon ska också få hjälp av en psykolog som jobbar med kognitiv terapi.

Sandra vill gärna sprida kunskapen om sin sjukdom. Dels känns diagnosen hon fått som en liten upprättelse gentemot alla som ifrågasatt hennes symptom, dels kan det hjälpa andra som lider på samma sätt som hon har gjort.

Sandras dröm är att utbilda sig till polis och bli hundförare i framtiden.

– Vi får väl se hur det blir. Som det är nu har ju sjukdomen tagit över mitt liv, säger hon.

Katarina Vikström 060-197167 katarina.vikstrom@st.nu

Publicerad 31 januari 2010
Uppdaterad 31 januari 2010

[Stäng](#)

• [Facebook](#)

[Tvingly Blogsearch](#)

• [Pusha](#)

• **6 Kommentarer**

[Kommentera](#)

- Äldsta kommentar överst
 Senaste kommentar överst

[Sortera](#)**Skrivet 31 jan 2010 13:24 Izele (Ej registrerad)**

Oj vad jag känner igen mig i ditt lidande.. Jag har oxå gått med detta sedan tidig ålder, vid mensens böjan vid 11år och är idag 43 ajg lider ännu av detta efter operationer i massor och även tagit bort Livmoder och Äggstockar. Många blir bra av operationen, men det vart inte jag och har hemska smärtor än idag och tas heller inte på allvar av F-kassan osv.. Kämpa på!!

[Citera](#)
[Anmäl](#)

Skrivet 31 jan 2010 15:28 Carina Simonos mamma (Ej registrerad)

Lilla Gumman vad jobbigt du har. Hoppas allt ordnar sig för dig så du slipper ha så himla ont Kramar Carina

[Citera](#)
[Anmäl](#)

Skrivet 31 jan 2010 15:32 ALN (Ej registrerad)

Nu är inte jag så hårt drabbad som du, men det som hjälpte mig till slut var p-sprutan. Slipper smärtsamma ägglossningar och blödningar, men jag får fortfarande besvärliga cystor.

Det tog fem år innan jag fick diagnos och det berodde bara på att en cysta sprack och det blev akut operation - annars har dom nog aldrig uppmärksammat min endometriosis....

[Citera](#)
[Anmäl](#)

Skrivet 31 jan 2010 23:42 Eni (Ej registrerad)

Äntligen ...tack och lov....börjar detta hemska åkomma tas på allvar. Mitt lidande för 45-20 år sedan kan jag aldrig glömma.

[Citera](#)
[Anmäl](#)

Skrivet 1 feb 2010 01:15 Sandra Hamberg (Ej registrerad)

Skulle vilja lägga till här att jag har nu startat en grupp på Facebook "Samtalsgrupp för Endometriosis drabbade i Sundsvall". De är en begränsad grupp som man måste ansöka om medlemskap, men ni endometriosis drabbade som skulle vilja ha en träff här i Sundsvall, gå med i gruppen så har vi iallafall en början. Vi lever alla i det tysta, fast vi inte ska behöva. Låt oss dela våra kunskaper och hjälpa varandra.

[Citera](#)
[Anmäl](#)

Skrivet 2 feb 2010 21:42 En vän (Ej registrerad)

Min bästa och äldsta vän har också endometriosis och fick sin diagnos för

ett par år sedan. Hon har försökt lindra symtomen med bl.a p-piller och liknande, vilket hjälpt från och till. Nu dock så väntar hon sitt första barn och det är verkligen en obeskrivlig glädje (med tanke på sjukdomens möjliga följder till barnlöshet).

Jag vill bara säga att jag lider verkligen med er som fått denna diagnos och jag skickar varma kramar till er.

[Citera](#)

[Anmäl](#)

[Kommentera](#)